

Bez obalu s Kateřinou KONEČNOU

NAŠE PRAVDA

19. - 25. října 2023

Ročník 2

Číslo 42

Vládní pravice: Pracující, platte za naši neschopnost a asociálnost

Poslaneckou sněmovnou nakonec prošel hojně diskutovaný tzv. konsolidační balíček. Ten od Nového roku přinese vlnu zdražování, kterou citelně zakusí úplně všichni obyvatelé této země. Nikoliv pouze před volbami, ale ještě 18. února loňského roku přitom ministr Stanjura v rozhovoru pro Prostor X tvrdil, že se určitě nezvyšší daň z příjmu, a to ani u fyzických ani u právnických osob. U zaměstnanců se zavádí nemocenské pojištění ve výši 0,6 %, tedy celkově to ukrojí v průměru tři tisíce korun ročně každému zaměstnanci. Zvyšují se také vyměřovací základy OSVČ, z 25 na 40 % průměrné mzdy. Živnostníci pak kvůli zvýšení vyměřovacího základu zaplatí na pojistném přes 20 tisíc korun ročně navíc a Asociace malých a středních podniků dokonce mluví o honu na drobné podnikatele.

Za tvrdou ránu malým a středním podnikům považuje Asociace mimo jiné i zrušení podpory volnočasových benefitů. Bez daňového zvýhodnění si malé a střední podniky benefity nebudou moci dovolit poskytovat, což poškodí jak jejich zaměstnance, tak podniky samotné. Malé a střední podniky měly přitom v benefitech jedinou možnost, jak čelit při nábore pracovníků nadnárodním korporacím, které vysávají trh práce, a i o tuto malou výhodu nyní přijdou. Stát potitá s tím, že zrušením podpory benefitů uspoří 1,4 miliardy Kč. Nicméně přes 90 % zaměstnavatelů avizuje v tomto případě benefity zcela zrušit, tedy se žádné dodatečné daně nevyberou. Zrušení podpory zaměstnaneckých benefitů pak dopadne na poskytovatele služeb v oblasti zdraví, sportu, kultury nebo třeba na cestovní ruch. Jde totiž především o malé firmy, pro které představují prostředky z benefitů zásadní zdroj příjmů. Dojde tak ke snížení tržeb v ekonomice, a zrušení podpory benefitů tak bude mít ve výsledku negativní dopady na příjmy státního rozpočtu.

Na pravděpodobný nesoulad mezi projektovanými a reálnými příjmy poukazuje také odborná veřejnost, která se ve většině staví k vládnímu úspornému balíčku kriticky. Podle daňového poradce Michala Jelínka jsou vládou navržená opatření nedostatečná. »Poslanecká sněmovna schválila konsolidační balíček, který se skládá z celé řady dílčích změn. Ačkoliv žádná z navržených úprav v daňových zákonech není vyloženě špatná, jako celek bohužel příliš nefungují,« říká Jelínek. »Česká republika má třicet let starý a neschůdně aktualizovaný zákon o daních z příjmu. Vláda měla místo další novelizace přijít s kompletně novým zákonem, který by daňový systém zjednodušil a zpřehlednil,« dodává Jelínek. Používá-li tedy vláda argument, že se na chvíli budeme muset mít hůř, abychom se v budoucnu mohli mít lépe, argumenty ekonomů spíše vykrešlují scénář, že se budeme muset mít hůř, abychom se v budoucnu mohli mít ještě hůř. Úsporný balíček mimo jiné kritizuje i dvacítká primátorů krajských a statutárních měst, kteří kvůli tomu napsali i prezidentovi, premiérovi a členům představitelům státu.

Lhali před volbami, lžou po nich

Bohužel, Stanjurova citace o dani z příjmu je jen jednou z ukázek toho, jak vládní koalice lhala nejen před volbami, ale i po nich. A platit díru ve státní pokladně budou opět nejvíce ty nízké- a středněprůměrné domácnosti. A co tedy všechno od příštího roku zdraží? Budou to dámské vložky, točené pivo, řezané květiny, kadeřnické služby, kojenecká voda, ale i základní léky. Tedy pokud je tato neschopná vláda zvládne alespoň zajistit. Schválením úsporného balíčku bylo také definitivně potvrzeno zdražení dálniční známky z 1500 na 2300 korun a schválena je rovněž její pravidelná valorizace, tedy pravidelné zdražování. Škoda, že toto vláda nezavedla třeba u rodičovské nebo dávek pro handicapované. Kdo by si snad naivně myslel, že lidovci, když už k něčemu, budou ve vládě alespoň jakousi garancí prorodinné politiky, bude schválenými změnami také zklamán. Konsolidační balíček ruší daňovou slevu na školkovně, slevu na studenta a slevu na manželku bude možné uplatňovat pouze v případě, kdy se stará o dítě do tří let. Lidovci si místo prorodinné politiky zvolili jako svou vlajkovou loď raději tiché víno. Nové vlastní bydlení si v České republice nemůže dovolit skoro nikdo, lidé u nás na něj vydělávají nejděle ze států Evropské unie, a tak se vláda rozhodla dále potrestat alespoň ty, kteří měli to štěstí, že nějakou nemovitost již vlastní. Daň z nemovitosti se totiž taktéž dočká výrazného zvýšení, a to 1,8x oproti stávající výši. A zvýšená daň z nemovitosti nebude jediný zvýšený náklad na provoz domácnosti, na který se musí lidé připravit. V Otázkách Václava Moravce ministr financí Stanjura zdůraznil, že se vláda rozhodně nechystá plošně pomáhat kvůli rostoucím cenám plynu. I kvůli této politice vlády se podle průzkumů již pětina všech obyvatel obává toho, že příští rok nebude schopna zaplatit své výdaje.

Za reálný pokles ekonomiky, který schválené změny způsobí, kritizuje vládu ve své nejnovější zprávě také Česká národní banka. Podle

ní, podobně jako v loňském roce v případě čerpacích stanic, povede zvýšení daní k výraznému zvýšení marží na straně prodejců, a to daleko víc, než by odpovídalo objektivnímu růstu nákladů. Snížení DPH, třeba na potraviny, které balíček obsahuje, totiž právě firmy a prodejci zhrsta nepromítnou do konečných cen, a místo toho si tedy dále navýší marže. Takže »maržový mejdan« zatím nekončí; naopak, svůj vrchol má před sebou. Platit jej podle ČNB bude řadový občan. Přitom ovšem balíček sníží výkon české ekonomiky. Ve své aktuální podobě by balíček podle ČNB snížil v příštím roce dynamiku růstu české ekonomiky o 0,9 procentního bodu. Stěžejním zdrojem poklesu růstu HDP, jež konsolidační balíček způsobí, bude snížení takzvané ho disponibilního příjmu domácností. Ty kvůli růstu daňové a odvodové zátěže zkrátka budou mít – v porovnání se situací bez schválení balíčku – méně peněz, s nimiž mohou volně nakládat. Nižší výdaje domácností se pak zásadně promítnou v celkově slabším výkonu ekonomiky. Ekonomika jako celek tak při poklesu růstu o 0,9 procentního bodu, jak jej prognózuje ČNB, přijde v příštím roce o zhruba 70 miliard korun, aniž by došlo k výraznému snížení inflace.

Vše to také v dalším státním podniku, a příčinou je znovu protekcionismus z řad ODS. V novojičínském VOP CZ, vojenském státním podniku zaměřujícím se na oblast vojenské techniky, aktuálně řeší ekonomickou i personální krizi, kdy si zaměstnanci, odbory i část vedení přeje po ministryni Černochové odvolání ředitele Marka Špoka. Špok je šéfem VOP CZ už podruhé, poprvé ho vedl mezi roky 2014 a 2019, kdy byl však ministrem Metnarem odvolán – ano, hádáte správně – kvůli špatným hospodářským výsledkům. Zpátky ho přivedla Černochová, která byla kritizována za to, že tak učinila bez výběrového řízení na základě politických preferencí, protože Špok byl v minulosti členem i sponzorem ODS. Nyní se Špok opětovně špatné ekonomické výsledky podniku rozhodl řešit škrtáním platů zaměstnanců, kterých v podniku pracuje asi šest set. Těm ale došla trpělivost a ministryni Černochové poslali dopis s žádostí o odvolání ředitele. Důvodem má být skutečnost, že v době, kdy zbrojařský průmysl v důsledku konfliktu na Ukrajině rostl, a firmy získávaly miliardové zakázky, nedokázal Špok vytáhnout podnik z červených čísel. »Když to chtěli zachránit snížením platů, tak nám už došla trpělivost. Kdyby nezaměstnával svoje kamarády, se kterými jezdí na zbytečné pracovní cesty, z kterých podnik nic nemá, tak bychom se do ztráty dostat ani nemuseli,« uvedl pro deník Právo jeden z nespokojených zaměstnanců, který dodal, že nejméně v pěti případech Špok přijal na dobře placená místa své blízké v rozporu s kolektivní smlouvou a bez výběrového řízení. Nyní si ministryně Černochová pozvala obě strany konfliktu na jednání do Prahy, tak uvidíme, jestli nad basou plzeňského piva najdou smír. Právě skrze basu pív, což bude v následujících letech asi častější volba těch, kteří kvůli zvýšení daně a růstu cen omezí pivo točené, se paní ministryně rozhodla lidem vysvětlit, jak je pro nás nákup zbytečných, předražených stíhaček vlastně výhodný. Já se jen obávám, že když paní ministryni lidé poslouchají, mají chuť si dát ještě něco tvrdšího.

Mimochodem paní Černochová se naučila mistrně manipulace. Musela by jinak totiž říct, že pořízení předražených stíhaček bude každého – včetně nemluvnat – stát asi 15 000 korun. Tedy čtyřčlenná domácnost zaplatí za nákup amerických stíhaček rovných 60 tisíc. A to se ještě nebudeme o nákladech na provoz a údržbu, ale jen o pořízení. V součtu pořízení a provoz za životního cyklu stíhaček to podle odborníků má vyjít až na půl bilionu korun, takže když to opět přepočteme na to, kolik za stíhačky paní ministryně zaplatí čtyřčlenná domácnost, je to 200 tisíc korun. Paní ministryně, vy si to s Vaším platem asi neuvědomujete, ale to může být roční výdělek pracujícího člověka. Rok bude otec, nebo matka vydělávat jen na Vaše stíhačky, takže s Vašimi propočty na basu plzeňského jděte do háje.

O co jde v Izraeli?

Česká i světová média podrobně popsala překvapivý útok bojovníků Hamásu 7. října na Izrael. Útok zastihl Izrael nepřipravený, jeho slavné bezpečnostní složky, včetně Mosadu, zcela selhaly. Hamásu se podařilo zasadit Izraeli největší ránu za celou dobu jeho existence. Podle posledních údajů zahynulo 1300 Izraelců, asi 330 jich bylo zraněno a 126 osob bylo uneseno do Gazy jako rukojmí. Vedení Hamásu sice tvrdí, že jeho bojovníci dostali příkaz nezabíjet děti, ženy a starce, ale již je k dispozici řada důkazů, že to mnozí nerespektovali a na území Izraele došlo k odsouzeníhodným vraždám. Tuto skutečnost nezpochybňují ani nedávná přiznání, včetně prezidenta Bidena, že některé drastické fotografie (40 tělíček s uřezanými hlavami dětí) byly vytvořeny umělou inteligencí a nikdy k nim nedošlo. Znovu na tomto místě opakují, že odmítám vojenská řešení konfliktů a je mi líto každé oběti – zejména civilní.

Dovolím si historické faktografické okénko: Hamás není srovnatelný s Al-Kajdou nebo Islámským státem, ale spíše s baskickou ETA či irskou IRA. Patří mezi nejpobulárnější palestínské organizace, neboť má kořeny v Gaze a je vnímán jako bojovník za osvobození Gazy a odpůrce okupace. I když Hamás nikdy neuznal existenci Izraele, vyjádřil ochotu se dohodnout na respektování hranic z roku 1967.

Izraelská odveta ale byla neúprosná. Bombardování Gazy je téměř kobercovité a izraelská armáda oznámila, že tentokrát nebudou obyvatelé Gazy předem varovat, jak to činili při předchozích útocích na Gazu. Během prvních dní svrhli Izraelci již několik tisíc bomb, zhruba jednu bombu během každých necelých dvou minut. Počet mrtvých v Gaze převyšuje počet izraelských obětí již více než dvojnásobně a útoky nadále pokračují. Současně Izrael vyzval obyvatele severu Gazy, aby se během 24 hodin přesunuli na jih Pásmu. To ovšem je zcela nerealistické. OSN sice oznámila, že milion Palestinců muselo opustit své domovy, ale většina z nich se nedostane do nějakého bezpečí na jihu. Infrastruktura je zničena, silnice jsou rozbité. Izrael odstříhl Gazu od vody, elektřiny, léků, zboží včetně potravin. Podle OSN je nařízení Izraele »násilným transferem« obyvatelstva, což je, stejně jako zákaz přísunu vody, válečným zločinem.

Na severu Gazy jsou hlavní nemocnice, již nyní přeplněné raněnými, které nelze nikam přesunout. Je tam i většina škol zřizovaných OSN, které slouží jako krytí, i když ne zcela bezpečné, ale jinde v Gaze prakticky žádné nejsou. Izraelské výzvy ke Gazanům, aby se šli schovat do krytí, jsou proto nesmyslné. Stejně jako výzvy, aby se lidé snažili opustit Gazu jako takovou. Jediný přechod ven z Gazy je Rafah na hranici s Egyptem, který oznámil, že Palestince do své země nepustí. Nakonec Izrael přechod Rafah bombardoval a zničil.

Kolektivní trest dětí a žen?!

Zatím je v Gaze už téměř 1000 zabitých dětí, což zase není tak překvapující, neboť 42 % obyvatel je mladších než 14 let. Gaza je tak nazývána »školkou za zdmí«. Bojovníci Hamásu se bez debat dopustili násilí, ale děti jsou nevinými oběťmi. Tomu evidentně nerozumí Tomáš Pojar, poradce pro národní bezpečnost a bývalý velvyslanec v Izraeli, který v rozhovoru pro Právo například hájil rozhodnutí odstříhnout všechny obyvatele Gazy od vody a elektřiny tím, že »nikdo nemůže chít po zemi, aby zásobovala elektřinou a vodou druhý stát, který ho napadl. Rozpoutá-li někdo útočnou válku, tak nemůže být obětí nápomocná útočníkovi. To je zdravý selský rozum...«. Tedy ten Pojarův. Podle zdravého selského rozumu nejsou ženy a děti útočníky, kteří napadli Izrael.

Sven Kuhn von Burgsdorff, nedávno velvyslanec EU v Palestině, prohlásil, že »izraelská bolest a vztek nemohou ospravedlnit válečné zločiny v Gaze... neuvěřitelné využití smrtelné síly bez diferenciace a proporcionality.« O válečných zločinech píše i americká Human Rights Watch, potvrdila zprávu, že Izrael bombardoval Gazu i hranici s Libanonem fosforovými bombami, které způsobují celoživotní utrpení a jsou zakázané. Stejnou terminologii »válečných zločinů« použil norský Výbor pro uprchlíky, který popsal »kolektivní trest pro nespočet civilistů, dětí, žen a starců« a také zmínil zločin »násilného transferu«. Také OSN, která rovněž poukázala na neumožnost nacpat 1,1 milionu Palestinců do prostoru 225 čtverečních mil.

Bývalý lídr britské Labouristické strany Jeremy Corbyn prohlásil, že situace nemá vojenské řešení a vidí jako jediné východisko z této krize okamžité příměří a vyjednávání o ukončení izraelské okupace a realizaci dvoustátního řešení, které navrhla OSN již v roce 1948. Tehdy ovšem vznikl jen jeden stát, a to Izrael, a 700 000 Palestinců bylo vyhnáno ze svých domovů a většina z nich skončila v Gaze v operaci, kterou Palestinci nazývají Nakbou, neboli katastrofou. Dnes jejich potomci v Gaze hovoří o Druhé Nakbě.

Mírové a diplomatické řešení!

Je velmi smutné, že celá česká vláda a všichni poslanci – vládní i opoziční – za masivního přitakání médií vnímají situaci v Gaze pouze jednostranným pohledem jedné ze dvou stran, kde došlo k zabíjení lidí. A zatím nenaznačili ochotu přidat se k silícím hlasům po celém světě, aby se našlo mírové a diplomatické řešení.

Kde se můžeme potkat? V pondělí 23. října od 17 hodin ve Vyškově v kině Sokolský dům. Tak všichni dorazte, moc se na vás těším.

Celý díl *Bez obalu* si můžete pustit na YouTube kanálu Kateřiny Konečné nebo na www.bezobalu.info